

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd

Kultur- og kirke departementet
Postboks 8030 dep
0030 OSLO

dok-6

Kultur- og kirke dep.	
M	
Saksnr. 200603145	Dato. 200906
Møte Ki-544	Beh.

Dato: 01.10.2006

Vår ref: 06/227-4 JI:K/MI.

Deres ref:

Forslag til endring i tjenesteordning for biskop

Møre bispedømmeråd har i møte 01.09.06 behandlet forslaget til endringer i tjenesteordning for biskoper, og har vedtatt følgende høringsuttalelse (sak MBDR R048/06):

Tidspunktet for revideringen.

Endringene som er gjort i tjenesteordningene for menighetsprester og spesielt for proster har gjort det nødvendig med tilpasninger også i biskopens tjenesteordning, tilpasninger så raskt som mulig. Men samtidig står vi i et reformarbeid med ønske om endring i den kirkelige struktur, ikke bare i forholdet til staten, men også internt i kirken, spesielt med ønske om samling av arbeidsgiveransvaret på ett sted.

Departementet har i sitt følgeskriv gått inn på utfordringene i å etablere et skille mellom tilsyns- og arbeidsgiveransvaret i kirken. Det er allikevel konkludert med at de "ikke har funnet tilstrekkelig grunn til å gå inn på dette nå." Det er jo da åpent når det finnes "tilstrekkelig grunn", men etter vår mening vil en slik komme relativt raskt, sett i kirkelig tidsperspektiv. Det vil derfor i alle tilfelle være behov om noen år for en mer grunnleggende gjennomgang av biskopens rolle, noe avhengig av om man nå tar inn muligheter for en slik endring.

Delegering.

Det er viktig som departementet presiserer i sitt følgeskriv, at delegasjon innebærer forskyvning av myndighet, beslutningsmyndighet til et annet organ. Selv om beslutningsmyndighet ikke blir delegert for eksempel til prostene, betyr ikke det at de ikke har ansvar for å utføre oppgaver innenfor det angjeldende området. Det virker derfor litt forvirrende at det både i §§ 2 og 14 brukes uttrykket "kan bemyndiges til å utføre oppgaver".

Nødvendige endringer.

Det er spesielt forholdet til prosten som må presiseres nå. I tjenesteordning for proster (TOP) krever spesielt §§ 1 og 4 at TOB blir klarere på hva som kan delegeres fra biskopen, eller altså hva som er den praktiske arbeidsfordelingen mellom biskop og prost. Dette er presisert i forslaget § 14. Men hva som ligger i ”leder prestatjenesten” er ikke klart definert. Ledelsesbegrepet innbefatter vanligvis både faglig og ressursmessig forvaltning.

I følgeskrivets pkt 2.1, 3. avsnitt sies det at tilsynsmyndigheten ikke skal kunne delegeres til prosten. Med dagens mange tilsyn (mattilsyn, arbeidstilsyn, etc.) kan tilsyn lett oppfattes som bare kontroll, mens dette til nå i kirkelig forståelse har vært å ligne med det bibelske hyrdebegrepet; en hyrdes tilsyn med sauene, slik det også må forstås i § 1, 1. avsnitt. § 1, 2. avsnitt bruker begrepet ”se til”. Et slikt tilsyn må jo også en prost ha for sine prester. Å lede prestatjenesten må også være å motivere, veilede og støtte prestene i deres arbeid, med andre ord; ha tilsyn med sine medarbeidere. Som biskopens medarbeider/underordnede må prosten også utføre denne ledelse.

Vi mener derfor at også § 1 må med i opplistingen i § 14 over hva prosten kan få delegert. Hvis biskopens tilsynsmyndighet ikke skal kunne delegeres, bør det presiseres i selve tjenesteordningen at dette bare gjelder biskopens kontroll- og instruksjonsmyndighet.

Forholdet mellom stiftsdirektør og prost blir også noe uklart i forslaget § 2. Det er altså mulig å forstå at stiftsdirektøren for eksempel skal tilstå tjenestefri og dermed vikar der det er behov. § 14 sier at denne oppgaven også kan delegeres til prosten. Stiftsdirektøren har pr. i dag ansvar for oppfølging av budsjett og tiltaksplaner vedtatt i bispedømmerådet. Da vil stiftsdirektøren måtte være prostenes overordnede i eventuell budsjettdisponeringsfullmakt til prostene. § 14 bør derfor klargjøre at myndigheten også kan komme via stiftsdirektør. Og er det forskjell på en delegasjon som skjer direkte i § 2 og en som skjer senere i §14?

Det kan reises spørsmål om formuleringen i § 10; ”eller tilsvarende” er presist nok. De øvrige endringene som er foreslått, støtter vi.

Mulige endringer nå mht arbeidsgiveransvaret.

Når vi samtidig arbeider med reformer i kirken for å samordne arbeidsgiveransvaret for alle arbeidstakere i kirken, vil det etter vår mening være fornuftig nettopp i denne forbindelse å starte en prosess for å muliggjøre en slik samling. Da bør det være klarere at biskopen har tilsynsansvaret for alle kirkelige ansatte, men vanskelig samtidig kan ha ansvaret for at alle arbeidslivets regler blir fulgt i hele bispedømmet, eller tilsvarende for økonomistyringen.

Vi kan tenke oss at det tilføyes i § 1, siste avsnitt ”kirkens øvrige ansatte”, slik at dette blir lydende: ”Biskopen fører tilsyn med at de kirkelige råd og kirkens øvrige ansatte i bispedømmet utfører sitt arbeid i lojalitet med den evangelisk lutherske lære.”

Dagens praksis varierer nok en del fra bispedømme til bispedømme om hvordan oppgavene blir fordelt mellom biskop og stiftsdirektør. Med en formulering som foreslått i § 2, siste ledd, vil disse forskjellene bli enda større og mer personavhengige.

På biskopens nivå vil det med de foreslåtte reglene være mulig å legge en del oppgaver og myndighet av mer administrativ art over på stiftsdirektøren, det vil si at biskopen kan konsentrere seg mer om sitt tilsynsansvar. Mens på prostens nivå vil det kunne bli motsatt, fordi det altså fra biskopen ikke skal kunne delegeres tilsynsmyndighet, bare administrative oppgaver. Prosten vil altså bli mer arbeidsgiver enn tilsynsmyndighet for prestene. Man kan jo da også spørre seg hvor biskoper skal rekrutteres fra. Ønsker vi en "presteprost" eller en "arbeidsgiverprost"? Vi mener at det er viktig å bygge prosten opp som en leder med pastorale mer enn administrative oppgaver.

Det vil etter vår mening være bedre å skille arbeidsgiveransvaret klarere ut slik at både biskop og prost kunne lede prestedtjenesten (og alle de kirkelige medarbeidere) med blikk for kirkens oppgave. Så kunne stiftsdirektør (og kirkeverge/prostidirektør) ta ansvaret for administrasjon, inklusiv arbeidsgiveransvar.

§ 2, siste foreslåtte avsnitt kunne da lyde: "Stiftsdirektøren har etter biskopens fullmakt arbeidsgiveransvaret for de ansatte."

Biskopens rolle.

Vi mener at endringene i TOB må gjøre det helt klart at biskopen skal være kirkens øverste åndelige leder og tilsynsansvarlig i bispedømmet. Biskopens rolle som en stemme blant mange i bispedømmerådet, kan da problematiseres. (§ 17) Det gjelder spesielt i saker av tilsynskarakter, for eksempel i tilsettingssaker. Det kan bli problematisk å ha tilsyn med en prest som er tilsatt mot biskopens stemme. I dag har biskopen en form for vetorett, på den måten at om biskopen forlater møtet, er ikke lenger rådet beslutningsdyktig, men det burde vurderes om biskopen skal kunne ha en større myndighet ved votering i slike saker.

Et overordnet hensyn må være at kirken må kunne preges av helhetssyn og at medarbeidere drar sammen mot det målet kirken har. Biskopen er den fremste symbolbærer og ansvarlig for kirkens enhet og helhet.

Med vennlig hilsen

Jan-Egil Korseberg
stiftsdirektør

e.f.